

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 80/07

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. apríla 2007 predbežne prerokoval sťažnosť M. P., T., zastúpenej advokátkou JUDr. J. Č., J., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prácu podľa čl. 35 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v D. S. sp. zn. 415/2004-OSU zo 6. februára 2004 v spojení s rozhodnutím Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny B. sp. zn. 3367/2004/525-OÚ z 23. apríla 2004, ako aj postupom uvedených orgánov, ktorý vydaniu označených rozhodnutí predchádzal, a taktiež pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sž-o-KS 52/2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. januára 2007 doručená sťažnosť M. P. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie

svojho základného práva na prácu podľa čl. 35 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v D. S. (ďalej len „úrad práce“) sp. zn. 415/2004-OSU zo 6. februára 2004 v spojení s rozhodnutím Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny B. (ďalej len „ústredie práce“) sp. zn. 3367/2004/525-OÚ z 23. apríla 2004, ako aj postupom uvedených orgánov, ktorý vydaniu označených rozhodnutí predchádzal, a taktiež porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sž-o-KS 52/2005.

Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že úrad práce rozhodnutím sp. zn. 415/2004-OSU zo 6. februára 2004 rozhodol o skončení štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľky odvolaním podľa § 163 ods. 1 zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“) uvedúc, že v súlade so schválenou systemizáciou štátnozamestnaneckých miest platnou od 1. februára 2004 došlo k zrušeniu jej štátnozamestnaneckého miesta, v dôsledku čoho sa stala nadbytočnou. Sťažovateľka sa proti uvedenému rozhodnutiu odvolala. Ústredie práce však ako odvolací orgán rozhodnutím sp. zn. 3367/2004/525-OÚ z 23. apríla 2004 odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie úradu práce zo 6. februára 2004 potvrdil.

Sťažovateľka sa žalobou z 21. mája 2004 domáhala preskúmania uvedených právoplatných rozhodnutí vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru (§ 144 zákona o štátnej službe v spojení s § 244 až 250k Občianskeho súdneho poriadku - ďalej aj „OSP“). Krajský súd v Trnave (ďalej aj „krajský súd“) rozsudkom č. k. 14 S 75/2004-38 zo 17. marca 2005 jej žalobu zamietol. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu zo 17. marca 2005 podala sťažovateľka odvolanie. Najvyšší súd v odvolacom konaní potvrdil rozsudkom sp. zn. 1 Sž-o-KS 52/2005 z 27. októbra 2006 prvostupňový rozsudok krajského súdu č. k. 14 S 75/2004-38 zo 17. marca 2005.

Sťažovateľka v návrhu podanom ústavnému súdu tvrdí, že rozhodnutím úradu práce sp. zn. 415/2004-OSU zo 6. februára 2004 v spojení s rozhodnutím ústredia práce sp. zn. 3367/2004/525-OÚ z 23. apríla 2004, ako aj postupom uvedených orgánov, ktorý vydaniu označených rozhodnutí predchádzal, bolo porušené jej základné právo na prácu podľa čl. 35 ods. 3 ústavy. Prvostupňové rozhodnutie o odvolaní zo štátnozamestnaneckého pomeru bolo nezákonné. Pokiaľ chcel služobný úrad ukončiť jej štátnozamestnanecký pomer z dôvodu ktorý skutkovo vymedzil (zrušenie štátnozamestnaneckého miesta v súlade so schválenou zmenou systemizácii štátnozamestnaneckých miest), mal postupovať podľa § 40 ods. 2 písm. a) zákona o štátnej službe, ktorý podmieňuje skončenie štátnozamestnaneckého pomeru aj ďalšími okolnosťami (napr. nesúhlasom štátneho zamestnanca s trvalým preložením podľa § 29 ods. 5 zákona o štátnej službe). Rozhodnutie bolo podľa sťažovateľky nedostatočne odôvodnené a nepresné. Navyše nebolo podpísané oprávnenou osobou. Ústredie práce však ako odvolací orgán ochranu sťažovateľkiným právam neposkytol a nezákonné prvostupňové rozhodnutie úradu práce zo 6. februára 2004 potvrdil.

Sťažovateľka tvrdí, že dôvod ukončenia jej štátnozamestnaneckého pomeru zo strany služobného úradu je vykonštruovaný. Skutočným dôvodom je podľa nej skutočnosť, že v minulosti upozorňovala na nezákonné nakladanie, resp. machinácie a pri nakladaní s finančnými prostriedkami štátu v súvislosti s predmetom činnosti služobného úradu.

Preskúmania zákonnosti právoplatných rozhodnutí vo veci ukončenia štátnozamestnaneckého pomeru sa sťažovateľka domáhala aj v konaní pred krajským súdom (sp. zn. 14 S 75/2004) a následne prostredníctvom odvolania aj pred najvyšším súdom. Najvyšší súd však v konaní (sp. zn. 1 Sž-o-KS 52/2005) nepostupoval plynulo, dokonca viac ako rok bol vo veci úplne nečinný.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že rozhodnutím úradu práce sp. zn. 415/2004-OSU zo 6. februára 2004 v spojení s rozhodnutím ústredia práce sp. zn. 3367/2004/525-OÚ z 23. apríla 2004, ako aj postupom uvedených orgánov, ktorý vydaniu označených rozhodnutí predchádzal, bolo porušené jej základné právo na prácu podľa čl. 35 ods. 3 ústavy a postupom najvyššieho súdu v konaní

vedenom pod sp. zn. 1 SŽ-o-KS 52/2005 bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Zároveň požiadala o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia.

II.

2.1 Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2.2 Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa s'ťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom,

čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Konanie pred ústavným súdom je navyše ovládané princípom dispozitívnosti, ktorý vylučuje, aby ústavný súd zapájal do konania o sťažnosti iný orgán verejnej moci bez výslovného návrhu sťažovateľa.

V časti týkajúcej sa sťažovateľkou namietaného porušenia jej základného práva na prácu zaručeného v čl. 35 ods. 3 ústavy smeruje sťažnosť proti procesnému postupu a rozhodnutiam úradu práce a ústredia práce.

Ustanovenie čl. 127 ods. 1 ústavy limituje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k ostatným orgánom verejnej moci princípom subsidiarity, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb (ďalej aj „sťažovatelia“) vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Uvedený princíp sa nepochybne týka aj prípadov, v ktorých sa sťažovatelia ako účastníci konania pred orgánom verejnej správy môžu domáhať ochrany svojich základných práv alebo slobôd, využitím právnych prostriedkov nápravy, ktoré im na tento účel dáva k dispozícii zákon.

V danom prípade sa sťažovateľka mohla ochrany svojich práv vo vzťahu k zákonnosti postupu a označených rozhodnutí úradu práce a ústredia práce domáhať využitím žaloby podľa § 144 zákona o štátnej službe v spojení s § 244 až 250k OSP.

Sťažovateľka teda vo vzťahu k procesnému postupu a napádaným rozhodnutiam úradu práce zo 6. februára 2004 a ústredia práce z 23. apríla 2004 disponovala dostupným a účinným prostriedkom nápravy v záujme ochrany jej základných práv priamo v konaní pred všeobecnými súdmi podľa prvej a druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Vzhľadom na túto okolnosť je bezprostredne vo vzťahu k sťažovateľkou napádanému procesnému postupu a napádaným rozhodnutiam úradu práce a ústredia práce v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy vylúčená právomoc ústavného súdu.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2.3 Sťažovateľka tvrdí, že postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 SŽ-o-KS 52/2005 bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Z obsahu listín pripojených k sťažnosti vyplýva, že pred podaním ústavnej sťažnosti (sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 29. januára 2007) najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 SŽ-o-KS 52/2005 už rozhodol rozsudkom z 27. októbra 2006, ktorý nadobudol právoplatnosť 1. decembra 2006.

V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) hovoriť aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci, proti ktorému sťažnosť smeruje, vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, II. ÚS 76/06).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti spočívajúcej v namietanom porušení základného práva sťažovateľky zbytočnými prietahmi v konaní v danom prípade vyplýva z toho, že porušenie svojich práv uvedeným zásahom sťažovateľka namieta v konaní pred všeobecným súdom, ktorý už vo veci právoplatne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavná úloha najvyššieho súdu pri naplnení účelu základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skončila právoplatným rozhodnutím vo veci samej (odstránením právnej neistoty sťažovateľky) pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

V čase podania sťažnosti sťažovateľky ústavnému súdu už najvyšší súd nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne preťahy v ňom. Tento stav viedol ústavný súd so zreteľom na podstatu a účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných preťahov k záveru, že sťažnosť podaná proti najvyššiemu súdu je zjavne neopodstatnená (obdobne napr. IV. ÚS 248/04 - uznesenie o predbežnom prerokovaní sťažnosti, IV. ÚS 46/05, II. ÚS 298/06).

Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.